

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра Обліку і аудиту

Затверджено
На засіданні кафедри обліку і аудиту
економічного факультету
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.)
Завідувач кафедри
_____ проф. Юрій РАДЕЛИЦЬКИЙ

Програма навчальної дисципліни
" Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктами економіки ",
яка викладається в межах освітньо-професійної програми
"Облік і аудит" другого (магістерського) рівня вищої освіти
для вступників спеціальності 071 "Облік і оподаткування"

Львів 2023

Програма курсу «Облік в управлінні суб'єктами економіки»
2023-2024 навчальний рік

Назва курсу	Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктами економіки
Адреса викладання курсу	Львів, проспект Свободи, 18
Факультет та кафедра, на якій викладається дисципліна	Економічний факультет, кафедра обліку та аудиту
Галузь знань, код та назва спеціальності	галузь знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність 071 Облік і оподаткування
Викладачі курсу	Ірина Дутчак, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту
Контактна інформація викладачів	iryna.dutchak@lnu.edu.ua, https://econom.lnu.edu.ua/employee/dutchak-i-b , м. Львів, проспект Свободи, 18, офіс 201
Консультації	Консультації в день лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн-консультації через MS Teams. Для узгодження часу консультацій необхідно написати на електронну пошту викладача або зателефонувати.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/oblik-v-upravlinni-pidprijemstvom-eko
Інформація про курс	<p>Курс "Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктами господарювання" покликаний надати студентам комплексне розуміння ролі бухгалтерського обліку в ефективному управлінні суб'єктами господарювання. Завдяки поєднанню теоретичних знань та практичного застосування, студенти розвинути необхідні навички, щоб орієнтуватися в різних аспектах бухгалтерського обліку в управлінському контексті.</p> <p>Основна увага курсу зосереджена на стратегічному плануванні, управлінському контролі та прийнятті рішень. Слухачі вивчать інформаційні потреби цих процесів і зрозуміють, як інформаційні системи бухгалтерського обліку відіграють вирішальну роль у задоволенні цих потреб. Вони дізнаються, як аналізувати фінансові дані, створювати звіти та використовувати бухгалтерську інформацію для прийняття обґрунтованих рішень, що відповідають цілям і завданням організації.</p> <p>Ще однією важливою темою курсу є ціноутворення та аналіз ефективності. Студенти заглиблюються в облікову політику, пов'язану з рішеннями щодо ціноутворення, та розуміють їхній вплив на фінансові показники. Вони також вивчать методи аналізу ефективності та показники ефективності, що використовуються в неприбуткових організаціях та державному секторі. Ці знання дозволять їм оцінювати та оптимізувати результати діяльності, покращити розподіл ресурсів та підвищити загальну ефективність організації.</p> <p>Крім того, курс наголошує на інтеграції екологічних міркувань та управління ризиками в практику бухгалтерського обліку. Студенти дізнаються про зростаючу важливість екологічної стійкості та про те, як бухгалтерський облік може сприяти вимірюванню та управлінню впливом на навколишнє середовище. Вони також вивчатимуть ідентифікацію,</p>

	оцінку, пом'якшення та моніторинг ризиків в межах суб'єктів господарювання, з розумінням ролі бухгалтерського обліку в ефективних практиках управління ризиками.
Короткий опис курсу	Навчальна дисципліна "Облік в управлінні суб'єктами економіки" є нормативною навчальною дисципліною для освітньої програми магістр за спеціальністю "Облік і оподаткування", яка викладається у 2 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською кредитно-трансферною системою ECTS).
Мета та завдання курсу	<p>Метою курсу "Облік в управлінні суб'єктами економіки" є надання студентам комплексного розуміння ролі обліку в управлінні суб'єктами господарювання. Курс спрямований на вивчення різних концепцій, принципів і методів, пов'язаних з бухгалтерським обліком, та їх застосування у прийнятті рішень, управлінні діяльністю та оцінці ризиків. Основними завданнями вивчення курсу "Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктами господарювання" є</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміти вимоги до облікової інформації для стратегічного планування, управлінського контролю та прийняття рішень, а також роль інформаційних систем у виконанні цих вимог. 2. Проаналізувати, як бухгалтерська інформація використовується для планування та контролю діяльності суб'єктів господарювання, включаючи бюджетування, оцінку результатів діяльності та звітність. 3. Дослідити роль облікової політики у прийнятті рішень щодо ціноутворення та зрозуміти її вплив на фінансові показники суб'єктів господарювання. 4. Вивчіть унікальні аспекти аналізу ефективності в неприбуткових організаціях та державному секторі, включаючи вибір та використання показників ефективності. 5. Розуміння ролі бухгалтерського обліку в прийнятті екологічних рішень та інтеграції екологічного обліку в практику фінансового менеджменту суб'єктів господарювання. 6. Дослідити внесок бухгалтерського обліку в управління ризиками, включаючи ідентифікацію, оцінку, пом'якшення та моніторинг ризиків у суб'єктах господарювання.
Література для вивчення дисципліни	<p>Базова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління ефективністю (УЕ) - навчальний посібник. - Каплан Паблішинг, 2023. 2. Управління ефективністю (РМ) - екзаменаційний комплект. - Kaplan Publishing, 2023. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кузнецова, Світлана Анатоліївна. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством [Текст] : навч. посібник / С. А. Кузнецова ; Таврійський держ. агротехнологічний ун-т. - Мелітополь, 2008. - Мелітополь : Видавничий дім ММД, 2008. -230 с. -Бібліогр.: с. 187-193. 2. Сопко, Василь Васильович. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством [Текст] : навч. посібник / В. В. Сопко ; Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. - К. : КНЕУ, 2006. - 526 с. 3. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством [Текст] : монографія / Ю. А. Верига [та ін.] ; заг. ред. О. О. М. Губачова ; Укоопспілка,

	Полтавський ун-т споживчої кооперації України. -Полтава: РВВ ПУСКУ, 2009. - 337 с.
Тривалість курсу	120 годин
Обсяг курсу	32 години лекцій, 16 годин практичних занять та 72 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>В результаті вивчення даного курсу студент повинен:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – інформаційні потреби для стратегічного планування, управлінського контролю та прийняття рішень в суб'єктах господарювання; – роль і функціонування інформаційних систем у задоволенні потреб організацій в обліковій інформації; – принципи та методи планування і контролю з використанням облікової інформації; – облікова політика в ціноутворенні та її вплив на фінансові показники; – унікальні аспекти аналізу ефективності в неприбуткових організаціях та державному секторі, включаючи вибір та використання показників ефективності; – інтеграція екологічного обліку в практику фінансового менеджменту та його значення для прийняття рішень; – роль бухгалтерського обліку в управлінні ризиками та його внесок в ідентифікацію, оцінку, зменшення та моніторинг ризиків в діяльності суб'єктів господарювання. <p>бути в змозі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – застосовувати концепції та методи бухгалтерського обліку для отримання релевантної інформації для стратегічного планування, управлінського контролю та прийняття рішень; – використовувати інформаційні системи бухгалтерського обліку для збору, обробки та поширення інформації в межах суб'єкта господарювання; – розробляти та впроваджувати процеси бюджетування для сприяння ефективному плануванню та контролю; – оцінювати цінові стратегії та приймати обґрунтовані цінові рішення на основі бухгалтерської інформації; – проводити аналіз ефективності діяльності неприбуткових організацій та державного сектору, використовуючи відповідні показники ефективності; – інтегрувати екологічні міркування в практику бухгалтерського обліку для підтримки прийняття сталих рішень.
Ключові слова	Управлінський облік, інформаційні потреби управління, управлінська звітність, суб'єкти господарювання, управлінські рішення в обліку
Формат курсу	<p>Повний робочий день / Часткова зайнятість</p> <p>Очна форма навчання передбачає постійний особистий контакт науково-педагогічного працівника зі студентом, що забезпечує набуття глибоких системних знань та стійких умінь і навичок. Студенти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття згідно з розкладом і своєчасно виконувати навчальні завдання відповідно до робочої програми.</p> <p>Заочна форма навчання - це освіта, яка поєднує в собі самостійне навчання та очну форму навчання. Для неї характерна поетапність. На першому етапі отримується база знань і методика самостійного засвоєння навчальної</p>

	інформації та формування вмінь і навичок (установча сесія), на другому етапі студент-заочник самостійно засвоює навчальний матеріал, виконує заплановані індивідуальні завдання, а на третьому етапі здійснюється безпосередня перевірка результатів навчання.
Теми	Схема курсу "Бухгалтерський облік в управлінні суб'єктами економіки" представлена нижче в табличній формі
Форма підсумкового контролю	Іспит в кінці семестру
Передумови	Міждисциплінарні зв'язки: попередніми дисциплінами, що є основою для вивчення дисципліни "Облік в управлінні суб'єктами економіки" є дисципліни професійної та практичної підготовки: "Фінансовий облік", "Управлінський облік", "Звітність підприємства".
Методи та методики викладання, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Цей курс викладається шляхом поєднання аудиторних занять із самостійною роботою. До аудиторних занять відносяться лекції, практичні заняття (вправи). На семінарських заняттях можуть використовуватися різні форми і методи навчання та контролю знань студентів: доповіді, експрес-опитування, доповнення відповідей, вільна дискусія, співбесіда, обговорення реферативних повідомлень, розв'язання кейсів, виконання самостійних та контрольних робіт, індивідуальних завдань та інші. Рівень знань, підготовленість, ерудицію, активність студентів на семінарських заняттях оцінює викладач самостійно. Вивчення навчальної дисципліни "Облік в управлінні суб'єктами господарювання" завершується складанням іспиту.
Необхідне обладнання	ПК, доступ до Інтернету
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду освітньої діяльності)	Випускний іспит Підсумкова максимальна кількість балів 100
Питання для самоконтролю	<ol style="list-style-type: none"> 1. Яку роль відіграють інформаційні системи в організаціях і які витрати та переваги з ними пов'язані? 2. Як в організаціях використовують інтернет, бездротові технології та мережі? 3. Які основні засоби контролю необхідні для створення та розповсюдження внутрішньої інформації? 4. Які засоби контролю та процедури забезпечують безпеку інформації з обмеженим доступом? 5. Які існують внутрішні та зовнішні джерела інформації управлінського обліку і як вони використовуються для цілей контролю? 6. Які прямі витрати на збір даних та непрямі витрати на підготовку інформації для управлінського обліку? 7. Які вимоги до облікової інформації для стратегічного планування, управлінського контролю, операційного контролю та прийняття рішень? Які типи інформаційних систем підтримують ці вимоги? 8. Які основні характеристики систем обробки транзакцій, управлінських інформаційних систем, управлінських інформаційних

- систем, систем планування ресурсів підприємства та систем управління взаємовідносинами з клієнтами?
9. Які характеристики (обсяг, швидкість, різноманітність, достовірність і цінність) великих даних?
 10. Яка мета піраміди великих даних (дані, інформація, знання, мудрість)?
 11. Як використовуються та які переваги мають великі дані, інтелектуальний аналіз даних та аналітика даних?
 12. Які виклики та ризики пов'язані з впровадженням та використанням великих даних та аналітики даних в організації?
 13. Яка мета бюджетування і яку роль бюджети відіграють в управлінні ефективністю?
 14. Які існують типи бюджетів, їх складові та взаємозалежності?
 15. Які різні бюджетні системи використовуються в організаціях, наприклад, зверху-вниз, знизу-вгору, ковзний, нульовий, заснований на діяльності, інкрементний та прямий контроль?
 16. Яка інформація використовується в бюджетних системах і які джерела цієї інформації?
 17. Які існують різні методи бюджетування, включаючи фіксований, гнучкий, нульовий, заснований на діяльності, інкрементний, ковзний, низхідний, висхідний, генеральний та функціональний бюджети?
 18. Які переваги та проблеми пов'язані з моделлю позабюджетного фінансування?
 19. Чому використання кількісних методів є важливим в управлінському обліку?
 20. Як можна проаналізувати постійні та змінні елементи витрат за допомогою методу високих/низьких витрат?
 21. Які переваги, обмеження та застереження пов'язані з кореляційним, регресійним аналізом та аналізом часових рядів?
 22. Що таке модель кривої навчання і як вона пов'язана з методами аналізу? Що таке швидкість навчання та ефект навчання?
 23. Що таке стандартні витрати і як вони встановлюються для матеріалів, робочої сили та накладних витрат?
 24. Які існують різні підходи до встановлення стандартів, такі як аналіз історичних даних, дослідження часу та руху, бенчмаркінг?
 25. Чому гнучкість бюджетів важлива в управлінні ефективністю?
 26. Що таке принцип контрольованості в системі управління ефективністю?
 27. Що таке варіації у співвідношенні матеріалів та врожайності, і які більш широкі проблеми пов'язані зі зміною співвідношення матеріалів?
 28. Як відхилення у використанні матеріалів пов'язане з відхиленнями у структурі матеріалів та врожайності?
 29. Які існують альтернативні методи контролю виробничих процесів?
 30. Що таке відхилення у структурі та кількості продажів і як вони пов'язані з відхиленнями в обсязі продажів?
 31. Як визначається переглянутий бюджет і які фактори можуть і не можуть впливати на перегляд початкового бюджету?
 32. Які завдання та функції ціноутворення на підприємстві?
 33. Які існують методи ціноутворення в управлінському обліку?

34. Що таке трансфертне ціноутворення і чому воно важливе для децентралізованих організацій з декількома підрозділами?
35. Які виклики та цілі трансфертного ціноутворення?
36. Які існують різні методи трансфертного ціноутворення, включаючи ринкові, витратні, договірні та на основі норми прибутку?
37. Які регуляторні та комплаєнс-аспекти трансфертного ціноутворення, такі як податкове законодавство, міжнародні настанови та вимоги до документації?
38. Як встановлюється трансфертна ціна з використанням змінних витрат, повних витрат та проміжних ринків?
39. Як трансфертні ціни впливають на оцінку діяльності підрозділів та прийняття рішень?
40. Як здійснюється вимірювання ефективності та звітність в управлінні ефективністю підрозділів?
41. Які етичні міркування та потенційні конфлікти інтересів пов'язані з оцінкою діяльності підрозділів та трансфертним ціноутворенням?
42. Як можна використовувати облікову політику в ціноутворенні як інструмент управління показниками фінансового стану підприємства?
43. У чому полягають унікальні характеристики неприбуткових організацій та державного сектору з точки зору вимірювання ефективності?
44. Які конкретні показники ефективності використовуються в неприбуткових організаціях та державному секторі?
45. Які проблеми пов'язані з наявністю декількох цілей у неприбуткових організаціях та державному секторі? Що таке ефективність використання коштів (VFM) як мета державного сектору?
46. У чому полягає суть, розрахунок та інтерпретація нефінансових показників ефективності (НФЕ)?
47. У чому полягають складнощі постановки цілей у якісних сферах?
48. Як можна проаналізувати минулі результати, щоб запропонувати шляхи покращення фінансових та нефінансових показників?
49. Яка роль аналізу ефективності у прийнятті рішень у сфері державної політики?
50. Які ключові показники ефективності (КРІ) зазвичай використовуються в неприбуткових організаціях, включаючи ефективність фандрейзингу, ефективність реалізації програм, залучення волонтерів та фінансову стійкість?
51. Які методи аналізу ефективності використовуються для оцінки результативності та ефективності програм державного сектору?
52. Які структури управління, етичні міркування та механізми підзвітності існують у неприбуткових організаціях та державному секторі?
53. Як прозорість, система підзвітності та нагляд за діяльністю забезпечують ефективний аналіз ефективності?
54. Чому екологічна стійкість важлива і як вона інтегрована в практику управління ефективністю?
55. Яка роль екологічного обліку у вимірюванні та управлінні впливом на довкілля?
56. Що таке системи екологічного менеджменту (СЕМ) і як вони пов'язані з екологічним обліком?

57. Що таке екологічний управлінський облік (ЕУО) і як він інтегрує екологічну та фінансову інформацію?
58. Які існують різні типи екологічних витрат, наприклад, витрати на запобігання викидам, витрати на виявлення викидів, внутрішні витрати на викиди та зовнішні витрати на викиди?
59. Як можна виміряти та розподілити екологічні витрати за допомогою таких методів, як калькуляція витрат на основі діяльності, калькуляція витрат життєвого циклу та аналіз екологічних витрат?
60. Які ключові показники екологічної ефективності (ПЕЕ) використовуються для вимірювання та моніторингу впливу на навколишнє середовище?
61. Що таке міжнародні стандарти екологічної звітності, такі як Глобальна ініціатива зі звітності (GRI) та Цільова група з розкриття фінансової інформації, пов'язаної зі зміною клімату (TCFD)?
62. Які існують вимоги та рекомендації щодо розкриття екологічної інформації?
63. Яку роль відіграє облікова інформація у виявленні та вимірюванні різних видів ризиків? Які методи дослідження можна використовувати для зменшення невизначеності, такі як фокус-групи та маркетингові дослідження?
64. Як можна використовувати моделювання, очікувані значення та аналіз чутливості у прийнятті рішень? Що таке методи максимуму, максимуму та мінімуму і як вони використовуються в задачах прийняття рішень?
65. Як дерево рішень допомагає вирішувати багатоетапні проблеми прийняття рішень? Яка цінність досконалої та недосконалої інформації?
66. Що таке ризик-менеджмент і як він інтегрується з практикою бухгалтерського обліку в суб'єктах господарювання?
67. Які компоненти системи управління ризиками, такі як ідентифікація, оцінка, пом'якшення та моніторинг ризиків?
68. Як бухгалтерський облік сприяє звітності та розкриттю інформації про ризики?
69. Які вимоги до відображення ризиків у фінансовій звітності та інших формах комунікації?
70. Чому прозоре та всебічне розкриття інформації про ризики є важливим для зацікавлених сторін?

СХЕМА КУРСУ

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (Лекції, вправи)
1	<p>ТЕМА 1. Вимоги до облікової інформації та інформаційні системи для стратегічного планування, управлінського контролю та прийняття рішень</p> <p>Роль інформаційних систем в організаціях. Витрати та переваги інформаційних систем. Використання Інтернету, інтрамережі, бездротових технологій та мереж. Основні засоби контролю, необхідні для створення та розповсюдження внутрішньої інформації. Засоби контролю та процедури, які можуть знадобитися для забезпечення безпеки висококонфіденційної інформації, яка не призначена для зовнішнього споживання.</p>	Лекція (2 години)
2	<p>ТЕМА 1. Вимоги до облікової інформації та інформаційні системи для стратегічного планування, управлінського контролю та прийняття рішень</p> <p>Основні внутрішні та зовнішні джерела інформації управлінського обліку та їх використання для цілей контролю. Прямі витрати на збір даних та вартість інформації управлінського обліку. Непрямі витрати на отримання інформації.</p>	<p>Лекція (2 години)</p> <p>Вправи (2 години):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вступ та обговорення • Аналіз конкретних прикладів: витрати та переваги інформаційних систем • Практична вправа: використання технологій для управління інформацією • Семінар: внутрішній контроль за інформаційною безпекою • Групова дискусія: джерела інформації управлінського обліку та використання її для контролю • Рефлексія та підбиття підсумків
3	<p>ТЕМА 1. Вимоги до облікової інформації та інформаційні системи для стратегічного планування, управлінського контролю та прийняття рішень</p> <p>Вимоги до облікової інформації та різні типи інформаційних систем для стратегічного планування, управлінського контролю, оперативного контролю та прийняття рішень. Основні характеристики систем обробки транзакцій; управлінських інформаційних систем; виконавчих інформаційних систем; систем планування ресурсів підприємства та систем управління взаємовідносинами з клієнтами.</p>	Лекція (2 години)

4	<p>ТЕМА 1. Вимоги до облікової інформації та інформаційні системи для стратегічного планування, управлінського контролю та прийняття рішень</p> <p>Характеристики (обсяг, швидкість, різноманітність, достовірність і цінність) великих даних. Мета піраміди великих даних (дані, інформація, знання, мудрість). Використання та переваги великих даних, інтелектуального аналізу даних та аналітики даних, наприклад, предиктивної аналітики для планування, калькуляції витрат, прийняття рішень та управління ефективністю. Виклики та ризики, пов'язані з впровадженням і використанням великих даних та аналітики даних в організації.</p>	<p>Лекція (2 години) Вправи (2 години):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вступ та обговорення • Інтерактивна презентація: види та характеристики інформаційних систем • Діяльність групи: аналіз великих даних та піраміди великих даних • Аналіз конкретних прикладів: застосування великих даних та аналітики даних • Практична вправа: подолання викликів та ризиків • Рефлексія та підбиття підсумків
5	<p>ТЕМА 2. Облікова інформація для планування та контролю діяльності суб'єктів господарювання</p> <p>Мета бюджетування та роль бюджетів в управлінні ефективністю. Типи бюджетів, їх складові та взаємозалежності. Бюджетні системи для організації (включаючи низхідний, висхідний, ковзний, нульовий, заснований на діяльності, інкрементний та прямий контроль). Інформація, що використовується в бюджетних системах, та джерела необхідної інформації. Методи бюджетування (включаючи фіксований, гнучкий, нульовий, заснований на діяльності, інкрементний, ковзний, зверху-вниз, знизу-вгору, основний, функціональний). Поза моделлю бюджетування, переваги та проблеми, з якими можна зіткнутися, якщо вона буде прийнята в організації.</p>	<p>Лекція (2 години)</p>
6	<p>ТЕМА 2. Облікова інформація для планування та контролю діяльності суб'єктів господарювання</p> <p>Важливість використання кількісних методів в управлінському обліку. Аналіз постійних та змінних елементів витрат на основі даних про загальні витрати з використанням методу високих/низьких витрат. Методи аналізу (включаючи кореляцію, регресію та часові ряди), їх переваги, обмеження та застереження з</p>	<p>Лекція (2 години) Вправи (2 години):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вступ та обговорення • Обговорення: концепції та види бюджетування • Діяльність групи: вивчення бюджетних систем • Воркшоп: методи бюджетування та позабюджетна модель • Практична вправа: важливість кількісних методів в управлінському обліку

	<p>моделлю кривої навчання. Швидкість навчання та ефект навчання.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Рефлексія та підбиття підсумків
7	<p>ТЕМА 2. Облікова інформація для планування та контролю діяльності суб'єктів господарювання Стандартні витрати. Процес встановлення стандартних витрат на матеріали, робочу силу та накладні витрати. Різні підходи до встановлення стандартів, такі як аналіз історичних даних, дослідження часу та руху, бенчмаркінг. Важливість гнучкості бюджетів в управлінні ефективністю. Принцип контрольованості в системі управління ефективністю.</p>	<p>Лекція (2 години)</p>
8	<p>ТЕМА 2. Облікова інформація для планування та контролю діяльності суб'єктів господарювання Різноманітність матеріалів та відхилення у виході продукції. Ширші питання, пов'язані зі зміною структури матеріалів, наприклад, витрати, якість та вимірювання продуктивності. Взаємозв'язок відхилень у використанні матеріалів з відхиленнями у структурі матеріалів та відхиленнями у виході продукції. Альтернативні методи контролю виробничих процесів. Структура продажів і відхилення за кількістю. Взаємозв'язок відхилень обсягу продажів з відхиленнями асортименту та кількості. Переглянутий бюджет. Фактори, які можуть і не можуть бути допущені до перегляду початкового бюджету. Планові та операційні відхилення обсягу продажів, включаючи розмір ринку та частку ринку; матеріали; робоча сила, включаючи ефект кривої навчання. Питання маніпулювання, пов'язані з переглядом бюджетів.</p>	<p>Лекція (2 години) Вправи (2 години):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вступ та обговорення • Обговорення: встановлення стандартних витрат • Діяльність групи: гнучкі бюджети та управління ефективністю • Майстерня: відхилення за матеріалами та продажами • Обговорення: переглянутий бюджет та питання маніпуляцій • Рефлексія та підбиття підсумків
9	<p>ТЕМА 3. Облікова політика в ціноутворенні суб'єктів господарювання Завдання та функції ціноутворення на підприємстві. Методи ціноутворення в управлінському обліку. Поняття трансфертного ціноутворення та його значення в децентралізованих організаціях з декількома підрозділами. Проблеми та цілі трансфертного ціноутворення, такі як узгодженість цілей, мотивація та уникнення прийняття неоптимальних рішень. Методи трансфертного ціноутворення, включаючи</p>	<p>Лекція (2 години)</p>

	ринкове трансфертне ціноутворення, трансфертне ціноутворення на основі витрат, договірне трансфертне ціноутворення та трансфертне ціноутворення на основі норми прибутку. Регуляторні та комплаєнс-аспекти трансфертного ціноутворення, такі як податкове законодавство, міжнародні рекомендації з трансфертного ціноутворення та вимоги до документації.	
10	ТЕМА 3. Облікова політика в ціноутворенні суб'єктів господарювання Основи встановлення трансфертної ціни з використанням змінних витрат, повної собівартості та принципів, що лежать в основі врахування проміжних ринків. Вплив трансфертних цін на оцінку результатів діяльності підрозділів та прийняті рішення. Вимірювання результатів діяльності та звітність в управлінні діяльністю підрозділів. Етичні міркування та потенційні конфлікти інтересів, пов'язані з оцінкою діяльності підрозділів та трансфертним ціноутворенням. Облікова політика в ціноутворенні як інструмент управління показниками фінансового стану підприємства.	Лекція (2 години) Вправи (2 години): Вступ та обговорення Обговорення: методи ціноутворення в управлінському обліку Діяльність групи: трансфертне ціноутворення в децентралізованих організаціях Семинар: методи трансфертного ціноутворення та регуляторні аспекти Обговорення: вимірювання результативності в управлінні ефективністю підрозділів Рефлексія та підсумки
11	ТЕМА 4. Аналіз ефективності в неприбуткових організаціях та державному секторі Унікальні характеристики неприбуткових організацій та державного сектору з точки зору вимірювання ефективності. Показники ефективності, специфічні для неприбуткових організацій та державного сектору, такі як вимірювання соціального впливу, ефективність програм та задоволеність стейкхолдерів. Проблеми, пов'язані з наявністю декількох цілей у неприбуткових організаціях та державному секторі. Ефективність використання коштів (VFM) як мета державного сектору. Сутність, розрахунок та інтерпретація нефінансових показників ефективності (NFPI).	Лекція (2 години)
12	ТЕМА 4. Аналіз ефективності в неприбуткових організаціях та державному секторі	Лекція (2 години) Вправи (2 години): • Вступ та обговорення

	<p>Труднощі постановки цілей у якісних сферах. Аналіз минулих результатів та пропозиції щодо покращення фінансових та нефінансових показників. Роль аналізу ефективності у прийнятті рішень у сфері державної політики. Ключові показники ефективності, які зазвичай використовуються в неприбуткових організаціях, включаючи ефективність фандрейзингу, ефективність реалізації програм, залучення волонтерів та фінансову стійкість. Методи аналізу результативності для оцінки ефективності та результативності програм державного сектору, такі як аналіз витрат і вигоди, аналіз рентабельності та системи оцінки програм. Структури управління, етичні міркування та механізми підзвітності в неприбуткових організаціях та державному секторі. Роль прозорості, систем підзвітності та нагляду за діяльністю у забезпеченні ефективного аналізу ефективності.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обговорення: показники ефективності та множинні цілі • Діяльність групи: нефінансові показники ефективності та постановка цілей • Семінар: аналіз ефективності та прийняття рішень у сфері державної політики • Обговорення: KPIs, управління та підзвітність • Рефлексія та підбиття підсумків
13	<p>ТЕМА 5. Облік для прийняття екологічних рішень суб'єктами господарювання Важливість екологічної сталості та її інтеграція в практику управління ефективністю. Роль екологічного обліку у вимірюванні та управлінні впливом на навколишнє середовище. Поняття системи екологічного менеджменту (СЕМ) та її зв'язок з екологічним обліком. Концепція екологічного управлінського обліку (ЕУО) та його роль в інтеграції екологічної та фінансової інформації. Різні види екологічних витрат, включаючи витрати на запобігання, витрати на виявлення, внутрішні витрати на відмову та зовнішні витрати на відмову. Проблема розподілу цих витрат на різні центри витрат. Методи вимірювання та розподілу екологічних витрат, такі як калькуляція витрат на основі видів діяльності (АВС), калькуляція витрат життєвого циклу (LCC) та аналіз екологічних витрат. Переваги та виклики, пов'язані з кожною з цих методик.</p>	<p>Лекція (2 години)</p>
14	<p>ТЕМА 5. Облік для прийняття екологічних рішень суб'єктами господарювання</p>	<p>Лекція (2 години) Вправи (2 години):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вступ та обговорення

	<p>Ключові показники екологічної ефективності (EPI), які можна використовувати для вимірювання та моніторингу впливу на навколишнє середовище, такі як викиди вуглецю, використання води, утворення відходів та споживання енергії. Міжнародні стандарти екологічної звітності, такі як Глобальна ініціатива зі звітності (GRI) та Цільова група з розкриття фінансової інформації, пов'язаної з кліматом (TCFD). Вимоги та рекомендації щодо розкриття екологічної інформації.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обговорення: системи екологічного обліку та менеджменту • Діяльність групи: вимірювання та розподіл екологічних витрат • Семінар: показники екологічної ефективності та стандарти звітності • Обговорення: розкриття екологічної інформації • Рефлексія та підбиття підсумків
15	<p>ТЕМА 6. Облік в управлінні ризиками суб'єктів господарювання Роль бухгалтерської інформації у виявленні та вимірюванні різних видів ризиків. Методи дослідження для зменшення невизначеності, наприклад, фокус-групи, маркетингові дослідження. Використання моделювання, очікуваних значень та чутливості. Очікувані значення та чутливість у прийнятті рішень. Методи максимуму, мінімуму та мінімаксу та їх використання для вирішення проблем прийняття рішень, включаючи створення таблиць прибутку. Дерево рішень та його використання для вирішення багатоступінчастих задач прийняття рішень. Цінність досконалої та недосконалої інформації.</p>	<p>Лекція (2 години)</p>
16	<p>ТЕМА 6. Облік в управлінні ризиками суб'єктів господарювання Концепція управління ризиками та її інтеграція з обліковою практикою суб'єктів господарювання. Компоненти системи управління ризиками, такі як ідентифікація, оцінка, мінімізація та моніторинг ризиків. Роль бухгалтерського обліку у відображенні та розкритті інформації про ризики. Вимоги до відображення ризиків у фінансовій звітності, управлінських звітах та інших формах комунікації. Важливість прозорого та повного розкриття інформації про ризики для зацікавлених сторін.</p>	<p>Лекція (2 години) Вправи (2 години):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вступ та обговорення • Дискусія: методи дослідження та прийняття рішень • Групова робота: методи прийняття рішень • Семінар: дерево рішень та система управління ризиками • Обговорення: звітність та розкриття інформації про ризики • Рефлексія та підбиття підсумків

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Розподіл годин

Теми	Години	В тому числі		
		Лекція	Вправа	Самостійна робота
ТЕМА 1. Вимоги до облікової інформації та інформаційні системи для стратегічного планування, управлінського контролю та прийняття рішень	30	8	4	18
ТЕМА 2. Облікова інформація для планування та контролю діяльності суб'єктів господарювання	30	8	4	18
ТЕМА 3. Облікова політика в ціноутворенні суб'єктів господарювання	15	4	2	9
ТЕМА 4. Аналіз ефективності в неприбуткових організаціях та державному секторі	15	4	2	9
ТЕМА 5. Облік для прийняття екологічних рішень суб'єктами господарювання	15	4	2	9
ТЕМА 6. Облік в управлінні ризиками суб'єктів господарювання	15	4	2	9
Загальна кількість годин	120	32	16	72